

with mind map. *Journal of Turkish Science Education*, 14(4), 77-91.
URL: <http://www.tused.org/index.php/tused/article/view/175> [in English].

АНОТАЦІЯ

Метою дослідження була експериментальна перевірка впливу систем реагування аудиторії (ARS) (клікерів) на когнітивну рефлексію, тип прийняття рішень та креативність мислення студентів, зокрема спеціальності «Дизайн одягу», у процесі їх навчальної діяльності через посилення їх зацікавленості на трьох рівнях: підвищення уваги студентів; поліпшення їх залученості у процес навчання; сприяння дискусійному формату навчальної діяльності під час лекційних занять. Дане дослідження здійснювалося у квазі-експериментальному форматі і в ньому застосовувалися методи для квантитативних та квалітативних (комбінованих) досліджень. Сприйняття студентами ARS (клікерів), залученість у процес навчання, відвідуваність навчальних занять, когнітивні та креативні навички було визначено досліджуваними варіативними ознаками. Навчальну дисципліну «Дизайн-проекткування» було обрано для проведення експерименту тому, що її структура та зміст відповідали меті дослідження. Збір емпіричних, експериментальних та констатувальних даних здійснювався за допомогою: аналізу статистики даних студентами відповідей на запитання, аналізу відвідування навчальних занять, методики діагностики когнітивної рефлексії і прийняття рішень Ш. Фредеріка та питальника для визначення рівня креативності мислення В. Кумара, Д. Кеммлер і Е. Холмана. Для підвищення надійності результатів діагностики додатково були зібрані письмові відгуки студентів експериментальної групи, проведені відкриті опитування в аудиторії та опитування у фокус-групі. Експериментальна перевірка виявила позитивну кореляцію між використанням ARS (клікерів) та покращеннями у когнітивній і креативній сфері студентів. Модель прийняття рішень студентів експериментальної групи (ЕГ) стала більш детермінована передбачуваними наслідками. Виявлені позитивні зміни у рівні креативності мислення у студентів ЕГ за всіма шкалами питальника, зокрема: підвищення уваги студентів на заняттях, зростання їх залученості у процес навчання під час лекційних. Опитані студенти зазначали, що отриманий навчальний досвід був для них корисним з огляду на набуття навичок та знань, які є важливими для їхнього фаху, саморозвитку, покращення навчальної успішності, підвищення самооцінки та мотивації.

Ключові слова: школа вищої освіти, інноваційно-інформаційні педагогічні технології, професійна підготовка, когнітивно-креативний стиль мислення.

УДК 37.03:378.1

FEATURES OF THE FORMATION OF EDUCATIONAL MOTIVATION IN STUDENTS OF 1-4 COURSES IN THE SPECIALTY “PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS”

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ 1-4 КУРСІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ»

Сергій Черненко

кандидат наук з фізичного
виховання і спорту, доцент,
E-mail: chernenko.sergey65@ukr.net
ORCID 0000-0001-9375-4220
Донбаська державна машинобудівна
академія, Україна

Юрій Долинний

кандидат педагогічних наук, доцент,
E-mail: mr.dya69@gmail.com
ORCID 0000-0002-6495-6066
Донбаська державна машинобудівна
академія, Україна

Олег Олійник

старший викладач
E-mail: olegoliynyk@ukr.net
ORCID 0000-0002-9197-1034
Донбаська державна машинобудівна
академія, Україна

Катерина Гордєєва

кандидат педагогічних наук, доцент
E-mail: katrinzzz83@gmail.com
ORCID 0000-0002-2558-8539
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Serhii Chernenko

Ph.D. of Sciences in Physical
Education and Sports, Associate Professor
E-mail: chernenko.sergey65@ukr.net
ORCID 0000-0001-9375-4220
Donbas State Engineering
Academy, Ukraine

Iuriy Dolynniy

Ph.D. in Pedagogy, Associate Professor
E-mail: mr.dya69@gmail.com
ORCID 0000-0002-6495-6066
Donbas State Engineering
Academy, Ukraine

Oleg Oliynyk

Senior teacher
E-mail: olegoliynyk@ukr.net
ORCID 0000-0002-9197-1034
Donbas State Engineering
Academy, Ukraine

Kateryna Hordieieva

Ph.D. in Pedagogy, Associate Professor
E-mail: katrinzzz83@gmail.com
ORCID 0000-0002-2558-8539
SHEI "Donbas State Pedagogical
University" Ukraine

ABSTRACT

The article outlines the peculiarities of the formation of educational motivation in students of 1-4 courses majoring in "Physical Culture and Sports". It is noted that the effectiveness of the educational process is directly related to how high the motivation of students to master the future profession is. The purpose of the study is to study the level of formation of educational and professional motives and to determine some conditions that influence the formation of positive motives for the educational and cognitive activity of students. To achieve the goal of the research, the following methods were used: analysis of scientific and methodological literature, questionnaires, methods of statistical processing of results. According to the results of the survey, students of the 1 course (66.2%), 2 course (61.5%), 3 course (65.3%) and 4 course (67.1%) majoring in "Physical Culture and Sports" have a strong for learning have internal motivations for educational activity, as well as external positive motivations for learning. Future trainers-teachers are guided by professional, creative self-realization and educational and cognitive motives. Attention is drawn to the fact that over time, 1-2 courses students (29%) when receiving professional training are guided by the external influence of encouragement (to receive a reward), while future specialists of the 3-4 courses (13%) on the contrary try to avoid condemnation and

punishment for bad teaching. Conclusions were made that with age future trainers-teachers grow for communicative and social reasons (to ensure the success of future professional activities, to successfully continue their studies at higher education institutions). According to the results of the research, among students of the 1 – 4 courses (80 – 88%) the most important motive for studying is the opportunity to become highly qualified specialists with the help of the knowledge they receive at the academy. Prospects for further research of the specified problem are outlined.

Key words: *education seekers, educational activity, internal motivation, external motivation.*

Актуальність теми. У сучасних умовах виховання в мотиваційній сфері учнів є однією з найбільш актуальних проблем сучасної освіти оскільки процес засвоєння знань, формування загальних і фахових компетентостей залежать від бажання, ступеня зацікавленості студента і від мети, яку він хоче досягти. Ефективність навчального процесу прямо пов'язана з тим, наскільки висока мотивація оволодіння майбутньою професією здобувачів освіти. Дослідження різних аспектів мотивації навчання студентів має велике значення для підвищення ефективності вузівської освіти (Заніздра, 2009). Навчальна мотивація виступає як внутрішній рушійний чинник розвитку професіоналізму, оскільки тільки на основі формування його високого рівня, можливий ефективний розвиток професійної освіченості та культури особистості (Rean, 2002).

Актуальність теми дослідження зумовлена потребою формування освітнього середовища у здобувачів освіти за напрямком фізична культура і спорт; необхідністю формування у майбутніх фахівців фізичного виховання відповідних навчальних мотивів; розроблення навчально-методичного забезпечення, що відповідатиме чинним стандартам фахової підготовки, змісту освітньо-професійних і навчальних програм.

Незважаючи на досить велику кількість робіт, присвячених вивченню потреб та мотивацій, найменш вивченою залишається проблема мотивації у професійному навчанні студентів за спеціальністю 017 ФКС у вишах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для оволодіння студентами професією необхідно організувати такий освітній процес, який забезпечує перехід, одного типу діяльності (учбово-пізнавальної) в інший (професійної) з відповідними змінами у мотиваційній сфері особистості фахівця. У сучасних дослідженнях юнацький вік визначається як період, коли відбувається становлення навчальної мотивації, тому він спрямований на розвиток самоефективності особистості в умовах навчальної діяльності (Хомуленко, Фоменко, 2012).

Ряд відомих авторів (Д.Макклелланд, Д.Аткінсон, Г.Хекхаузен, Г. Келлі, Ю. Роттер, К. Роджерс, Р. Мей, А.Н. Леонтьєв) займались вивченням мотивації людини; у роботі науковця (Заброцький, 2000) обґрунтовано методологічні положення вивчення у освітньому середовищі; у дисертаційних роботах (Степанченко, 2017; Данилевич, 2018) визначено рівні педагогічної мотивації та критерії мотиваційної сформованості майбутніх фахівців галузі ФКС.

Наступний автор (Арістова, 2015) спираючись на дані наукових праць сучасних вітчизняних і закордонних вчених (Л.Божович, Д.Брунер, В.Клячко,

А.Маркова, М.Матюхіна, Е.Торндайк, П.Якобсон) стверджує, що мотивація навчання – це певна система зовнішніх і внутрішніх мотивів навчання, ієрархія та взаємодія яких складається під впливом педагогічних умов, має багаторівневу структуру, рівні сформованості якої можна оцінити за визначеними критеріями та показниками, що відображають ставлення суб'єктів навчання до дисципліни, яку вони вивчають, та формування якої здійснюється в кілька послідовних етапів.

Стосовно навчально-професійної мотивації студентів доцільно розглянути поняття академічної мотивації. Так, у закордонних дослідженнях (Schunk, Pintrich, Meese, 2008) академічна мотивація визначається як процес, отриманий у результаті будь-якої дії (наприклад, вибір завдань, зусилля, наполегливість) і вербалізації (наприклад, «я люблю історію»), на основі чого розпочинається цілеспрямована фізична або розумова активність. Наступні автори (Кузнєцов, Фоменко, Жданюк, 2019) підкреслюють, що важливість правильного вибору стратегії і тактики навчання у вищій визначається не лише тим, наскільки ця стратегія і тактика буде задовольняти початкові завдання – підвищення мотивації навчання студентів, але й настільки емоційне ставлення до навчання буде задовольняти повноцінний гармонійний розвиток особистості студента з низьким рівнем академічної мотивації.

Таким чином, проблема формування навчальної мотивації у вищих є важливою науковою проблемою, що має соціально-педагогічне значення в світлі вимог останніх нормативних документів Міністерства освіти і науки України, Державної національної програми «Освіта».

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета – вивчити рівень сформованості навчально-професійних мотивів та визначити деякі умови, що впливають на формування позитивних мотивів навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Для досягнення мети дослідження були використані такі методи : аналіз науково-методичної літератури, анкетування, методи статистичної обробки результатів.

Дослідження мотивації навчально-професійної діяльності проводили серед студентів 1 – 4 курсів за спеціальністю «Фізична культура і спорт» Донбаської державної машинобудівної академії. У дослідженні прийняли участь здобувачі освіти – 1 курс (n=26); 2 курс (n=23); 3 курс (n=22); 4 курс (n=17). Студенти були інформовані про всі особливості дослідження і дали згоду на участь в педагогічному експерименті.

В основі тестування студентів за допомогою методики К.Замфір в модифікації А. Реана лежить концепція про внутрішню і зовнішню мотивацію. Респондентам було запропоновано оцінити за п'ятибальною шкалою перераховані мотиви навчальної діяльності (Табл.1).

Таблиця 1 Порівняльний аналіз рівня професійної мотивації у студентів 1 - 4 курсів ФКС

№	Чинники мотивації	Показники (%)			
		1 курс (n=26)	2 курс (n=23)	3 курс (n=22)	4 курс (n=17)
1	Стати висококваліфікованим фахівцем	85	80	85	88
2	Отримати атестат	38	65	51	50
3	Успішно продовжити навчання в вузі	27	38	34	38
4	Успішно вчитися, скласти іспити на «чотири» і «п'ять»	46	13	15	15
5	Постійно отримувати винагороду (заохочення)	23	29	0	0
6	Придбати глибокі і міцні знання	58	54	77	65
7	Бути постійно готовим до чергових занять	4	23	15	0
8	Не запускати вивчення предметів навчального циклу	15	36	9	13
9	Не відставати від сокурсників	0	10	19	0
10	Забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності	77	67	34	75
11	Виконувати вимоги викладача	19	10	15	0
12	Досягти поваги викладачів	15	30	15	13
13	Бути прикладом для сокурсників	4	10	15	38
14	Домогтися схвалення батьків і оточуючих	23	13	8	0
15	Уникнути осуду і покарання за погане навчання	0	0	9	13
16	Отримати інтелектуальне задоволення	58	28	53	70

На основі отриманих результатів визначався мотиваційний комплекс, який являє собою співвідношення трьох видів мотивації: внутрішньої мотивації (ВМ), зовнішньої позитивної мотивації (ЗПМ), зовнішньої негативної мотивації (ЗНМ). Оптимальними співвідношеннями є наступні варіанти: ВМ>ЗПМ>ЗНМ і ВМ=ЗПМ>ЗНМ. Найгірший мотиваційний комплекс - ЗНМ>ЗПМ>ВМ. Можливі проміжні варіанти поєднання трьох видів мотивацій.

У таблиці 2 наведено результати порівняльного аналізу співвідношення внутрішньої і зовнішньої мотивації у майбутніх фахівців фізичної культури і спорту.

Таблиця 2 Співвідношення внутрішньої і зовнішньої мотивації у студентів 1 - 4 курсів ФКС

Курс	Види мотиваційних комплексів		
	ЗНМ	ЗПМ	ВМ
1	-	33,8%	66,2%
2	-	38,6%	61,5%
3	5,2%	29,5%	65,3%
4	6,3%	27,1	67,1%

У студентів 1 курсу (66,2%) та 2 курсу (61,5%) вагоме значення для навчання мають внутрішні мотиви навчальної діяльності (ВМ>ЗПМ>ЗНМ). Такі показники свідчать, що здобувачі освіти намагаються придбати глибокі і міцні знання отримують інтелектуальне задоволення від процесу навчання. Слід зазначити, що у здобувачів освіти першого курсу (33,8%) та другого курсу

(38,6%) переважають зовнішні позитивні мотиви навчання (ЗПМ>ВМ>ЗНМ), тобто для них важливо отримувати повагу від оточуючих (викладачів, сокурсників), винагороду (заохочення). Студентів 1 та 2 курсу із негативним мотиваційним (ЗНМ>ЗПМ>ВМ) комплексом серед опитаних не виявлено.

Усереднені показники мотивації 3 курсу (65,3%) та 4 курсу (67,1%) виявилися подібними (ВМ>ЗПМ>ЗНМ). Студенти керуються, головним чином, мотивами професійними (забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності, бажання стати висококваліфікованим фахівцем, отримати диплом і т.п.), творчої самореалізації та навчально-пізнавальними. Слід зазначити, що з часом серед студентів 3 (5,2%) та 4 (6,3%) курсів відбувається не значне зростання зовнішньої негативної мотивації, а саме, переважає прагнення уникнути критики з боку однокурсників, викладачів, також не допустити можливого покарання і неприємностей за погане навчання. Одночасно спостерігається у майбутніх тренерів-викладачів 3 курсу (29,5%) та 4 курсу (27,1%) зменшення зовнішньої позитивної мотивації. Підтримуємо твердження, що студенти першого та другого курсу більше зацікавлені у досягненні певного соціального статусу, кар'єрного росту, власне це ті мотиви, якими вони керувалися під час вступу до ЗВО (Тимошук, Третяк, 2015). Студенти четвертого курсу вже практично набули певного рівня професійних навичок, знань і як наслідок ці мотиви для них залишаються домінуючими, але на даний час менш гостріші, ніж 3 роки тому.

Відомий автор Якунін В. рекомендує наступні різновиди навчальної мотивації студентів: професійні мотиви (отримати професію), пізнавальні мотиви (придбати нові знання та отримати задоволення від самого процесу пізнання), прагматичні мотиви (мати більш високий заробіток), соціальні мотиви (принести користь суспільству), мотиви соціального та особистісного престижу (утвердити себе і зайняти в майбутньому певний статус у суспільстві і в найближчому соціальному оточенні).

Для вивчення мотивів навчальної діяльності був використаний тест (А. Реана, В. Якуніна), котрий пропонував студентам обрати з 16 мотивів навчальної діяльності 5 найбільш значущих для них.

На рис.1 та табл. 1 надано показники розподілу мотиваційних чинників студентів першого та четвертого курсів.

Аналіз показав, що за результатами тестування всіх опитаних студентів 1 – 4 курсу (80 – 88%) найбільш вагомим мотивом (професійний) до навчання вважають можливість стати висококваліфікованими спеціалістами за допомогою знань, які вони отримують в академії.

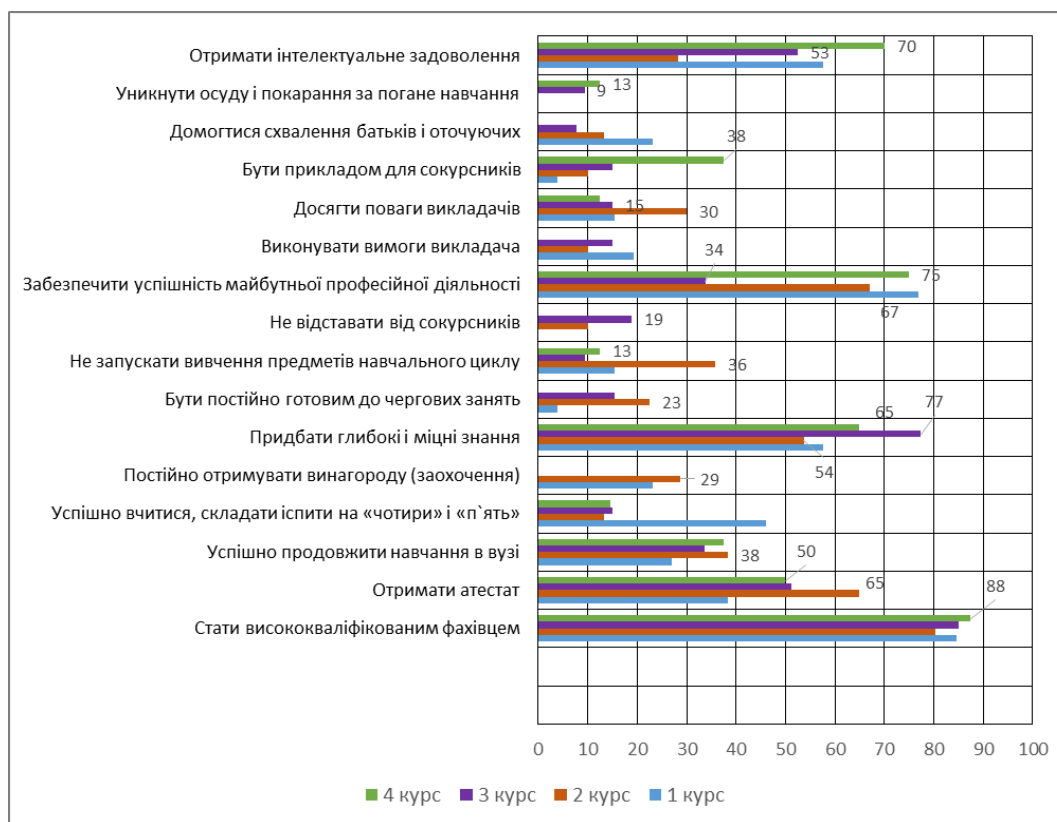

Рис. 1. Порівняльна гістограма мотивів навчальної діяльності студентів 1 – 4 курсів за спеціальністю «Фізична культура і спорт» (у %)

Відповіді на питання (придбати нові знання, отримати задоволення від процесу навчання) свідчать, що у здобувачів освіти з 1 курсу (58%) до 4 курсу (70%) зростають пізнавальні мотиви до навчальної діяльності у галузі фізична культура і спорт. Слід зазначити, що з часом студенти 1 – 2 курси (29%) при отриманні фахової підготовки керуються зовнішнім впливом заохочення (отримувати винагороду), при цьому майбутні фахівці 3 – 4 курсу (13%) навпаки намагаються уникнути осуду і покарання за погане навчання.

Порівняльний аналіз засвідчує, що з віком у майбутніх тренерів-викладачів спостерігаються зростання за комунікативними (прагнення ефективно спілкуватися і бути прикладом для сокурсників) та соціальними мотивами (забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності, успішно продовжити навчання в ЗВО). Зокрема, для здобувачів освіти 1 – 4 курсу за спеціальністю «ФКС» важливим є мотив отримання диплому (50%) і одночасно зменшується оціночний мотив вчитись на «відмінно» і «добре» (15%) та виконувати педагогічні вимоги.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. За результатами опитування у студентів 1 курсу (66,2%), 2 курсу (61,5%), 3 курсу (65,3%) та 4 курсу (67,1%) за спеціальністю «Фізична культура і спорт» вагоме значення для навчання мають внутрішні мотиви навчальної діяльності, а також зовнішні позитивні мотиви на навчання. Майбутні тренери-викладачі керуються

мотивами професійними, творчої самореалізації та навчально-пізнавальними.

1. Виявлено, що з часом студенти 1 – 2 курси (29%) при отриманні фахової підготовки керуються зовнішнім впливом заохочення (отримувати винагороду), при цьому майбутні фахівці 3 – 4 курсу (13%) навпаки намагаються уникнути осуду і покарання за погане навчання.

2. З віком у майбутніх тренерів-викладачів спостерігаються зростання за комунікативними (прагнення ефективно спілкуватися і бути прикладом для сокурсників) та соціальними мотивами (забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності, успішно продовжити навчання в ЗВО).

3. За результатами тестування всіх опитаних студентів 1 – 4 курсу (80 – 88%) найбільш вагомим мотивом (професійний) до навчання вважають можливість стати висококваліфікованими спеціалістами за допомогою знань, які вони отримують в академії.

У перспективі планується вивчення і порівняння змін мотивації у здобувачів освіти в галузі фізичної культури і спорту, під впливом традиційних та інтерактивних форм навчання у ЗВО.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Арістова, Н. О. (2015). Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів: монографія. К.: ТОВ «ГЛІФМЕДІЯ», 240.

Данилевич, М. В. (2018). Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності (дис. ... доктора пед. наук) Львів, 533.

Заброцький, М. М. (2000). Педагогічна психологія. К.: Наука, 356.

Заніздра, Н. О. (2009). Засоби навчальної діяльності студентів. *Вісник КДПУ імені Михайла Остроградського*. Вип. 4 (2), 163–167.

Кузнецов, М. А., Фоменко К. І., & Жданюк Л. О. (2019). Ставлення до навчання студентів з низьким рівнем академічної мотивації: монографія. Харків: ХНПУ, 154.

Степанченко, Н. І. (2017). Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах (дис. ... доктора пед. наук) Вінниця, 629.

Тимошук, С. В., & Третяк О. І. (2015). Особливості формування навчальної мотивації студентів. *Вісник Житомирського державного університету*. Вип. 2 (80). Педагогічні науки. Житомир, 64 – 68.

Хомуленко, Т. Б., & Фоменко К. І. (2012). Губристична мотивація в структурі спрямованості особистості: віковий аспект. Х.: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 222.

Schunk, D. H. Pintrich P. R., Meece J. L (2008). *Motivation in education: Theory, research and application* (3rd ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill, 433 p.

REFERENCES

Aristova, N. O. (2015). *Formation of motivation for learning a foreign language among students of higher educational institutions: monograph*. K.: GLIFMEDIA LLC, 240 [in Ukrainian].

Danylevich, M. V. (2018). *Theoretical and methodical principles of professional training of future specialists in physical education and sports for*

recreational and recreational activities (dissertation ... Doctor of Pedagogical Sciences) Lviv, 533 [in Ukrainian].

Zabrotskyi, M. M. (2000). Pedagogical psychology. K.: Nauka, 356 [in Ukrainian].

Zanizdra, N. O. (2009). Means of educational activity of students. Herald of Mykhailo Ostrogradsky KDPU. Vol. 4 (2), 163–167 [in Ukrainian].

Kuznetsov, M. A., Fomenko K. I., & Zhdanyuk L. O. (2019). Attitudes towards learning of students with a low level of academic motivation: a monograph. Kharkiv: KhNPU, 154 [in Ukrainian].

Stepanchenko, N. I. (2017). The system of professional training of future teachers of physical education in higher educational institutions (diss. ... doctor of pedagogic sciences) Vinnytsia, 629 [in Ukrainian].

Tymoshuk, S. V., & Tretyak O. I. (2015). Peculiarities of formation of educational motivation of students. Bulletin of Zhytomyr State University. Vol. 2 (80). Pedagogical sciences. Zhytomyr, 64-68 [in Ukrainian].

Khomulenko, T. B., & Fomenko, K. I. (2012). Hubristic motivation in the structure of personality orientation: age aspect. H.: KhNPU named after H.S. Frying pans, 222 [in Ukrainian]

Schunk, D.H., Pintrich, P.R., Meece, J.L. (2008). Motivation in education: Theory, research and application (3rd ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill, 433 p [in USA].

АНОТАЦІЯ

У статті окреслено особливості формування навчальної мотивації у студентів 1-4 курсів за спеціальністю «Фізична культура і спорт». Зазначено, що ефективність навчального процесу прямо пов'язана з тим, наскільки висока мотивація оволодіння майбутньою професією здобувачів освіти. Мета дослідження – вивчити рівень сформованості навчально-професійних мотивів та визначити деякі умови, що впливають на формування позитивних мотивів навчально-пізнавальної діяльності студентів. Для досягнення мети дослідження були використані такі методи: аналіз науково-методичної літератури, анкетування, методи статистичної обробки результатів. За результатами опитування у студентів 1 курсу (66,2%), 2 курсу (61,5%), 3 курсу (65,3%) та 4 курсу (67,1%) за спеціальністю «Фізична культура і спорт» вагоме значення для навчання мають внутрішні мотиви навчальної діяльності, а також зовнішні позитивні мотиви на навчання. Майбутні тренери-викладачі керуються мотивами професійними, творчої самореалізації та навчально-пізнавальними. Звертається увага на те, що з часом студенти 1 – 2 курси (29%) при отриманні фахової підготовки керуються зовнішнім впливом заохочення (отримувати винагороду), при цьому майбутні фахівці 3 – 4 курсу (13%) навпаки намагаються уникнути осуду і покарання за погане навчання. Зроблено висновки про те, що з віком у майбутніх тренерів-викладачів спостерігаються зростання за комунікативними та соціальними мотивами (забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності, успішно продовжити навчання в ЗВО). За результатами дослідження у студентів 1 – 4 курсу (80 – 88%) найбільш вагомим мотивом до навчання це можливість стати висококваліфікованими спеціалістами за допомогою знань, які вони отримують в академії. Окреслено

перспективи подальших досліджень означеної проблеми.

Ключові слова: здобувачі освіти, навчальна діяльність, внутрішня мотивація, зовнішня мотивація.

УДК 371, 378

**FORMATION OF MOTIVATION FOR PROFESSIONAL ACTIVITY OF
UNIVERSITY TEACHERS AS A CONDITION FOR THEIR HIGH LEVEL OF
PROFESSIONALISM**

**ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК УМОВИ ЇХ ВИСОКОГО
ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ**

Людмила Цибулько

доктор педагогічних наук, доцент
E-mail: luda.czibulcko@gmail.com
ORCID: 0000-0 003-1201-3215
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Liudmyla Tsybulko

D.Sc. in Pedagogy, Associate Professor
E-mail: luda.czibulcko@gmail.com
ORCID: 0000-0 003-1201-3215
SHEI “Donbas State Pedagogical
University”, Ukraine

Максим Роганов

кандидат педагогічних наук
E-mail: maxipro1987@gmail.com
ORCID: 0000-0001-6488-8692
Комунальний заклад «Харківська
гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради, Україна
Council, Ukraine

Maxim Roganov

Ph.D. in of Pedagogy
E-mail: maxipro1987@gmail.com
ORCID: 0000-0001-6488-8692
Public Educational Institution
“Kharkiv Humanitarian-Pedagogical
Academy” of the Kharkiv Regional

ABSTRACT

The article reveals the problem of forming the motivation of the professional activity of teachers of higher education institutions, as well as the conditions of their high professionalism; it is emphasized that the problem of professional motivation of higher school teachers is primarily related to modernization processes in education and socio-economic transformations taking place today in society, which initiates the modern teacher to continuous professional self-improvement, which ensures his competitiveness in the labor market. It is proved that motives are complex psychological formations that induce a person to conscious actions and deeds. It is these conscious motives that cause purposeful activity to master professionally significant knowledge and skills by future specialists, which further ensure their effective professional activity.

Professional motivation as a complex correlation of various motivations and motives of the individual is the driving force behind the development of professionalism, it serves both as a factor and a mechanism for the development of a higher education professional. Its role as a factor is manifested in the degree of severity in relation to any type of professional activity. As a mechanism, motivation